

LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

La força moral d'una autora

ANDREU SOTORRA

www.andreusotorra.com

Laila Karrouch, *De Nador a Vic*. Col·lecció *Columna Jove*. COLUMNA. Barcelona, 2004. A partir de 12 anys.

Enric Larreula, *El nen nou i diferent*. Il·lustracions de Lluís Filella. Col·lecció *Històries en Majúscula*. CRUÏLLA. Barcelona, 2004. A partir de 5 anys.

Enric Larreula –un autor que va utilitzar un personatge de cultura berber, com el de l'autora Laila Karrouch– ha publicat ara per als primeríssims lectors *El nen nou i diferent*, una mirada de la immigració des de l'altra banda del Mediterrani. És a dir, que el nouvingut ho és en un poblat africà on tothom és diferent d'ell. Una petita faula per explicar als més petits que la diferència sempre depèn de la banda des d'on es mira.

Quan Laila Karrouch, amb vuit anys, va arribar del Marroc a Catalunya, l'any 1985, aquí, segurament que encara entotsolats arran del procés democràtic, tot just ens adonàvem de la influència social que, en pocs anys, tindria la nova immigració –que ja era un fet consolidat en altres països– i de com, lentament, canviaria els esquemes que, durant mig segle, havien semblat inamovibles.

És també a partir de finals dels anys 80 que, en l'àmbit de la literatura, sobretot per a joves, alguns autors catalans, conscients d'aquest nou paisatge humà, reflecteixen en les seves obres la nova realitat, els altres dels altres catalans, i

ho fan des de la ficció, amb protagonistes immigrants, en trames situades tant aquí com en els seus indrets d'origen. En alguns casos, amb històries intuïdes. En altres, fruit de documentacions, viatges o testimonis.

Vint anys després, la ficció s'ha fet realitat quotidiana. I casos com el de Laila Karrouch pel que fa a la immigració –comparable a Asha Miró en

adaptació escolar, llengua, noves amistats, algun petit brot xenòfob, costums, influències, èxits, desenganys, lluita per sobreviure, lluita per ser una catalano-marroquina entre catalans i una marroquino-catalana entre marroquins.

El llibre, últim premi Columna Jove, té un indubtable interès pel seu contingut i pel seu paper pioner. ¿Quantes històries més similars ens envolten? Possiblement són els joves, a través de l'escola, els que coneixen més de prop la realitat d'infants i joves immigrants, musulmans o no. Per això, el relat, editat a la col·lecció *Columna Jove*, ha fet ja el pas a la col·lecció *Clàssica*, perquè, en aquest cas, són els adults aquells que menys coneixen de prop la relació amb la cultura immigrada.

RESPIRA CREDIBILITAT

El relat respira credibilitat i té alguns moments emocionants. La sinceritat de l'autora és l'element principal. No hi ha artificis ni fabulació. Diria que Laila Karrouch no ha pretès fer una novel·la, que no vol dir que no se'n guardi una per fer, i per això no ha farcit la seva història de passatges gratuïts que recreïn la morbositat lectora ni de passatges que desprenguin cap mena de ressentiment. Que algú et digui *moro* o *mora* amb un to despectiu, que algú no et vulgui llogar un pis o no et vulgui donar feina pel teu origen –ni que parlis català–, no vol dir que tothom sigui tallat pel mateix patró. Sempre hi ha algú altre que no té por de la diversitat. Vet aquí la força moral de l'autora.

IL·LUSTRACIÓ DE LLUÍS FILELLA

l'àmbit de l'adopció– són els primers que fan un primer relleu literari saludable que hauria de tenir seguidors perquè, com en tantes etapes històriques, no calgui esperar mig segle per escoltar els testimonis de primera mà. Ningú com un autor o una autora d'origen immigrant pot parlar més bé del que representa deixar el lloc d'origen per recomençar en un lloc desconegut.

De Nador a Vic és el testimoni d'una marroquina, des del dia del comiat del seu poble fins al naixement de la seva primera filla aquí. Entremig,

Pramoedya Ananta Toer, *El rei, la bruixa i el sacerdot*. Traducció de Josep Sampere. Il·lustracions de Txell Darné. Col·lecció *El Vaixell de Vapor*. CRUÏLLA. Barcelona, 2003. A partir de 9 anys.

Novella de l'escriptor indonesi més traduït i que ha tingut una forta influència en la literatura asiàtica contemporània. En una terra pròspera ben governada per un bon rei, una bruixa poderosa i temible, indignada perquè no pot casar la filla, provoca una terrible malvestat.

Larissa Timofeeva i Amaia Iturraspe, *Un pollastre amb quatre potes*. Il·lustracions de José María Albero. Coberta de Pablo Olivero. Col·lecció *El Micalet Galàctic*. BROMERA. Alzira, 2004. A partir de 10 anys.

Recull de rondalles populars de la cultura eslava que les autores presenten en boca del vell Dzed Baradzed, que té fama de posseir poders màgics, i que descobreix algunes de les faules i llegendes més importants de Bielorússia.

Ricardo Alcántara, *El fibló del diable*. Traducció de Jordi Vidal. Col·lecció *La Llum del Far*. BAULA. Barcelona, 2004. A partir de 14 anys.

L'autor uruguaià, establert a Catalunya, més conegut per les seves aportacions per a lectors petits, s'endinsa en aquesta novel·la en el tema de la drogadoicció a través d'una família que s'esfondra en una greu crisi. El jove protagonista manté una actitud hostil. Malgrat tot, l'autor opta per un desenllaç esperançador.

CÒMIC

Luis Durán,
Antoine de las tormentas.
ASTIBERRI. Bilbao, 2003.

Antoine de las tormentas Luis Durán ens ofereix un altre exemple de la seva capacitat no només d'explicar històries sinó també de generar universos ficticis coherents i dotats d'un especial encís. I és que, tot i que les seves narracions estan fetes de materials trobats en hores de lectura i de plaer per mons imaginaris ja existents, aconsegueix una personalitat pròpia i molt diferenciada en la seva recreació tant per l'especificitat de les fonts en les quals beu com pel seu tractament imaginatiu.

Els seus llibres ens fan reviure l'atracció pel misteri d'un temps anterior a l'hege-

monia racionalista, en què la incertesa del destí de les persones s'explicava per l'existència de lleis i forces exis-

tents en un pla paral·lel i desconegudes per a la gran majoria. L'habilitat per recrear aquest vessant del fantàstic,

aquesta concreció d'altres universos dins del nostre i la recuperació actualitzada d'atmosferes romàntiques se-

LUIS DURAN

Un mar d'històries

JOSEP GÁLVEZ

gueix funcionant a *Antoine de las tormentas*.

Aquest llibre és una mena de conte del qual pengen altres contes, de manera que dins de la història del protagonista, pescador de tortugues primer i finalment pirata al Carib, n'intercalen moltes altres, com ara la de l'home que controlava els fenòmens meteorològics i la del que recollia somnis...

LES MILLORS VIRTUTS

És en aquesta distància curta narrativa on l'autor evidencia les seves millors virtuts, especialment la d'aportar elements dramàtics originals i la de suggerir atmosferes amb poques vinyetes. Però considerada en el seu conjunt, *Antoine de las tormentas*, el més complex dels seus llibres, pateix de manca de consistència dels personatges, que semblen dependre massa de l'esquema narratiu com els seus referents ho fan dels astres o d'altres forces ocultes.